

PRIJÍMACIE SKÚŠKY zo slov. jazyka a literatúry

4.ročné štúdium – 9.5.2023

Text č. 1 : Karel Hynek Mácha - Máj (úryvok, upravené)

*Bol pozdný večer – prvý máj –
večerný máj – lásky čas.
Hrdličkin zval ku láske hlas,
kde borový rozváňal háj.
O láske šepkal tichý mach;
kvitnúci strom lkal lásky žiaľ,
slávik ju ruži vyspieval,
a ruža vzdychla vôňou v tmách.
Jazero hladké v húšť kroviny
zvučalo temne tajný bôľ,
breh objímal ho navôkol;
a slnká jasné svetov iných
blúdili cez blankytné pásky,
planúc tam ako slzy lásky.[...]*

**1. Ktorý jazykový jav ovplyvňuje výslovnosť uvedených slov:
*hladké, kde, k brehom***

2. Označte možnosť, v ktorej sú správne určené gramatické kategórie zvýrazneného prídavného mena vo verši: *Hrdličkin zval ku láske čas.*

- A. mužský rod, plurál, akuzatív
- B. ženský rod, plurál, nominatív
- C. ženský rod, singulár, akuzatív
- D. mužský rod, singulár, nominatív

3. Zvýraznené slovo vo verši *kvitnúci strom lkal lásky žiaľ* predstavuje vetný člen, ktorý sa nazýva:

- A. zhodný prívlastok
- B. nezhdný prívlastok
- C. priamy predmet
- D. nepriamy predmet

4. Ku ktorému literárnemu druhu z hľadiska formy patrí ukážka č.1?

**5. Vypíšte z nasledujúceho verša predmet:
*Breh objímal ho navôkol.***

6. Ktorý umelecký prostriedok tvorí nasledujúci verš z ukážky č.1?

Kvitnúci strom lkal lásky žiaľ.

- A. metafora B. metonymia C. epiteton D. personifikácia

7. Zarad'te zvýraznené slovo vo verši: *Kvitnúci strom lkal lásky žiaľ* v rámci členenia slovnej zásoby zo štylistického hľadiska.

- A. nárečové slová
- B. básnické slová
- C. archaizmy
- D. zastarané slová

8. Ktorý slohový postup dominuje v ukážke č.1?

- A. umelecký
- B. rozprávací
- C. opisný
- D. hovorový

9. Ktoré tvrdenie o ukážke č.1 neplatí:

- A. V poslednom dvojverší autor využil 9 slabičný verš.
- B. V prvom štvorverší autor využil 7 slabičný verš.
- C. V poslednom dvojverší autor využil združený rým.
- D. V prvom štvorverší autor využil obkročný rým.

10. Dej ukážky sa odohráva:

- A. na svitaní
- B. pri východe slnka
- C. neskoro večer
- D. neskoro v noci

Text č. 2: Dobroslav Chrobák – Kamarát Jašek

Kolibu sme našli takú, ako sme ju nechali. Iba blch – vedel som – sa v nej nanosilo od jari. Nemáš väčšie svinstvo ako takúto opustenú kolibu. No na jednu noc, myslel som si, bude i takáto dobrá... Vyhádzal som iba starú čečinu a nalámal čerstvú.

Na druhý deň vytratil som sa za rána, vyhovoriac sa Etelke, že idem navštíviť známeho baču do Žúberovej...

V skutočnosti som vyšiel hore do radov na Sokolovú. Tu, na samom vrchu, vyvalil som sa horeznačky, díval sa do neba i ponad bezbrehé more hôr a tešil sa z dokonalého diela.

Zostávalo vykonať len veľmi málo. A môže sa to nechať i na zajtra...

Tento deň, tento ostatný deň strávim v pokoji, zmierený s Bohom, so svetom i s tým, čo ešte treba vykonať, čo treba zajtra vykonať...

Panebože, koľko je tu dreva, koľko hôr a v horách zveriny, krotkej a divokej! Koľko všelijakého pechorenia a hmýrenia, drobných zápasov i mohutných, ďalekou ozvenou sa ohlášajúcich bojov. A z toho všetkého ťažia ľudia, čo bývajú v dedinách, roztrúsených tam v diaľke, hlboko pod tebou. Bijú sa s tým a rujú, vymýšľajú silu všelijakých spôsobov a nástrah, ktorými nad týmto víťazia, a zvláčajú k sebe, do dvorov.

Pozri len, každá vec má svoje meno, každý vrch sa volá inakšie a každá trávička, každý strom a zver. A prečo je to tak? Len preto, aby to ľudia ľahšie premáhali, aby sa vedeli dorozumieť v boji proti tej nesmiernosti.

11. Dôvodom, pre ktorý rozprávač v ukážke opustí Etelku, je jeho:

- A. Rozhodnutie navštíviť baču zo Žúberovej.
- B. Úmysel postarať sa o lesnú zver v blízkosti koliby.
- C. Hľadanie duševnej rovnováhy pred dôležitým rozhodnutím.
- D. Túžba zmerať si sily s prírodou, zvíťaziť nad jej nástrahami.

12. Vzťah rozprávača k prírode v ukážke najlepšie charakterizujú slová:

- A. obdiv a pokora
- B. odhodlanie a radosť
- C. neistota a smútok
- D. nadšenie a túžba

13. Ktorý z uvedených znakov nájdeme v ukážke č. 2?

- A. Vzťah k žene – dáva prednosť žene pred prírodou.
- B. Prostredie – hory a vrchy vzdialené od civilizácie.
- C. Dedinský človek – podriaďuje sa silám prírody.
- D. Náročnosť rozprávača – nechce nocovať v kolibe plnej blch.

14. Akým slovotvorným postupom vzniklo slovo *tvárička* ?

15. Určte, akým slovným druhom je prvé slovo z predposledného odseku ukážky č. 2.

16. Vypíšte z prvých troch odsekov ukážky č.2 jedno citovo zafarbené (expresívne) sloveso.

17. Ktoré tvrdenie o ukážke č. 2 platí:

- A. Ukážka patrí k epike, prevláda v nej umelecký slohový postup.
- B. Rozprávač je v 1. osobe plurálu, v posledných dvoch odsekoch dominuje opisný slohový postup.
- C. V posledných dvoch odsekoch dominuje rozprávací slohový postup, rozprávač je v 3. osobe.
- D. Rozprávač je v 1. osobe singuláru, v prvých štyroch odsekoch prevláda rozprávací slohový postup, v ktorom chýba priama reč.

18. Ktorý slovný druh sa opakuje v prvom súvetí posledného odseku ukážky č.2?

19. Vypíšte z prvého odseku ukážky slovo so slabikotvornou spoluhláskou.

20. Určte počet viet v prvom súvetí posledného odseku ukážky č.2.

Text č. 3: Na Spiši sa vietor vyzúril naplno, zanechal spúšť

Búrka a veterná smršť, ktoré sa prehнали Spišom v pondelok večer, spôsobili vážne problémy. Silný vietor postrhával strechy z rodinných domov, tie sa váľali po cestách ako zhúžvaný papier. Okrem toho hasiči celý večer a celú noc odstraňovali spadnuté stromy na cestách.

SPIŠ. Najkritickejšia situácia bola v okresnom meste Levoča. Vietor tu strhol strechy a spôsobil aj ďalšie škody spolu na deviatich domoch. Vládla tu panika, niektorí ľudia si mysleli, že nastal koniec sveta. Okrem toho vietor strhol strechy na dvoch domoch v obci Iľiašovce a v obci Spišské Tomášovce v okrese Spišská Nová Ves.

Strechu aj krovu strhol vietor na bytovom dome v Levoči na ulici Železničný riadok, ktorý patrí mestu. Ľudia začali prepadať panike. V pondelok večer niektorí postávali pred domom so zbalenými taškami, pretože sa báli stráviť noc v dome.

„Na chodbách sme si zapálili sviečky a modlili sme sa. Do rána sme okrem toho museli zbierať v bytoch vodu. Steny máme premočené,“ povedala nám Zuzana Berková, ktorá býva na najvyššom poschodí. Táto (žena z Levoče) bola práve pri okne, keď z domu spadla strecha.

Erika Karasová, Korzár, 17. 8. 2010, skrátené

21. Ukážka č. 3 predstavuje časť:

- A. oznamu
- B. správy
- C. inzerátu
- D. výkladu

22. Určte, ktoré tvrdenie o ukážke č.3 platí:

Autorka predovšetkým

- A. ukazuje dôležitosť budovania pevných striech.
- B. varuje čitateľov pred možnými dôsledkami paniky.
- C. oboznamuje čitateľov o búrke v danom regióne.
- D. vyzdvihuje podiel hasičov na pomoci obyvateľom.

23. Vypíšte slovo, ktorým sa začína priama reč v texte.

24. Obyvatelia bytového domu v Levoči si zbalili tašky a vyšli pred dom, lebo

- A. predpokladali, že už prichádza koniec sveta.
- B. čakali na hasičov, aby uhasili požiar v dome.
- C. ho museli pre spadnutú strechu opustiť.
- D. vyčíňanie počasia ich zbavilo správneho úsudku.

25. Koľko levočských domov ostalo podľa ukážky bez strechy?

26. Nahrad'te slovné spojenie žena z Levoče z poslednej vety ukážky č. 3 jedným pravopisne správne napísaným slovom rovnakého významu.

27. Vypíšte z predposledného odseku ukážky č.3 jednu vokalizovanú predložku.

28. Ku ktorému jazykovému štýlu patrí ukážka č.3?

29. V ktorej možnosti nie je správne uvedené synonymum slova panika z ukážky č.3?

- A. rozruch
- B. zmätok
- C. tréma
- D. dezorientácia

30. Ktorý slohový postup prevažuje v ukážke č.3

- A. informačný a publicistický
- B. opisný a výkladový
- C. informačný a opisný
- D. náučný a výkladový

ODPOVEĎOVÝ HÁROK
slovenský jazyk a literatúra
9. 5. 2023

Kód žiaka

	Odpoveď	Body
1.	spodobovanie	1
2.	D	1
3.	B	1
4.	K lyrike	1
5.	ho	1
6.	D	1
7.	B	1
8.	C	1
9.	B	1
10.	C	1
11.	C	1
12.	A	1
13.	B	1
14.	odvodzovaním	1
15.	citoslovce	1
16.	vyvalil (som sa)/ nanosilo (sa)	1
17.	D	1
18.	zámeno	1
19.	bích	1
20.	3	1
21.	B	1
22.	C	1
23.	na	1
24.	D	1
25.	9/deväť	1
26.	Levočanka	1
27.	so	1
28.	publicistickému	1
29.	C	1
30.	C	1

Počet bodov:

/30

Počet percent:

Hodnotili: